

PATOLOJİ LABORATUVARI TEST REHBERİ

PATOLOJİ BÖLÜMÜ

A. PATOLOJİ BÖLÜMÜ:

Genel olarak Patoloji; hasar verici bir uyarının hücre, doku, organ ve en sonunda da tüm organizma üzerinde oluşturduğu fonksiyonel ve yapısal değişiklikleri üzerine odaklanır. Kısacası hastalıkların (Dâhili hastalıklar, iyi huylu ya da kötü huylu tümörler v.b.) tanısıyla ilgilidir. Bu bağlamda Genel patoloji ve özel (sistemik) patoloji olarak ikiye ayrılır;

1. Genel patoloji, tüm hastalıkların altında yatan, hücre veya dokulardaki anormal durum ile ilgilenir.
2. Sistemik patoloji ise tanımlanmış durumların belirli tanısallık süreçte kesin tanının konması ya da tanıların elenmesi ve sınırlandırılması ile uğraşır, organ ve dokular üzerindeki spesifik cevapları araştırır.

Patoloji tanılama sürecinin önemli bir kısmı Patoloji bölümü tetkikleridir. Ancak bölüm dışında hastanın kliniği ve diğer laboratuvar tetkik sonuçları da patoloji raporlamasında uzman doktorların yararlandığı kaynaklardır. Bu nedenle gerekirse patoloji uzman doktoru hasta ile görüşme ve muayene de yapılabilir.

Biyopsi ve operasyon materyalleri tetkikinde; özellikle tümör vakalarında, bazen, hastalarımıza ileri tetkik olarak histokimyasal ve immünohistokimyasal çalışmalar yapılmaktadır. Ayrıca hastanemiz Patoloji Bölümünde; USG (endo USG) veya BT eşliğinde alınan ince iğne aspirasyonları, tru-cut biyopsiler, küçük biyopsiler, eksizyonel biyopsiler ve operasyon materyallerinin tetkikleri ayrıntılı olarak çalışılmaktadır. Hastanemizdeki Patoloji-Sitoloji testleri daha çok gastrointestinal sistem, pankreatikobiliyer sistem, karaciğer, kalp ve üriner sisteme yöneliktir.

2. PATOLOJİ BÖLÜMÜNDE ÇALIŞILAN TESTLERİN İSTENMESİ:

Ameliyathanelerden, servislerden, polikliniklerden gönderilen patolojik/ sitolojik örnekler, incelenmeleri için bu bölümlerdeki hekimler tarafından Hastane Bilgi Yönetim Sisteminden (HBYS) test talepleri yapılır.

Dış merkezlerden gönderilen örneklerin test talepleri ise ilgili polikliniklerin hekimleri tarafından HBYS 'den yapılır.

Tüm test talepleri HBYS' den, hastanın kimlik tanımlayıcıları ile birlikte (adı, soyadı, dosya numarası v.s) klinik öyküsü, diğer fiziki bulguları, ön tanı, varsa laboratuvar sonuçları ve önceki patoloji tanıları ile ilgili bilgiler dâhil olmak üzere sistem üzerindeki Patoloji İstem Formunun eksiksiz doldurulması suretiyle yapılır.

PATOLOJİ BÖLÜMÜNDE ÇALIŞILAN TESTLERE AİT ÖRNEKLERİN ALINMASI VE TRANSFERİ:

AMELİYATHANEDEN GÖNDERİLEN TÜM NUMUNELERİN ALINMASI VE TRANSFERİ:

1. Ameliyathanelerden rutin inceleme için gönderilen dokular, %10'luk tamponlu formaldehid çözeltisi içine konulmalı, konulan çözelti miktarı doku hacminden en az 4 katı, ideali 10 katı fazla olmalıdır.
2. Dokuların yerleştirildiği kaplar, geniş ağızlı ve kapaklı olmalıdır.
3. Örneklerin bulunduğu kapların ağzı derhal kapatılmalı, örneklerin hava ile teması engellenmelidir.
4. Biyopsi kaplarının ağzı, dokudan daha büyük olmalı, biyopsi materyali bulunduğu kaptan rahat çıkartılabilmektedir. (Ağzı küçük kaplardan polip gibi dokular çıkartılırken parçalanmaktadır).
5. Örnekler bekletilmeden gönderilmelidir.
6. Örneklerin konduğu kapların üzerine (biyopsi şişeleri, diğer kap ve kovalar) hasta ismi, protokol numarası ve materyalin cinsi gibi bilgilerin yer aldığı kimlik ve materyal tanımlayıcı etiket ve/veya bantlar yapıştırılmalıdır.
7. Bu tür kimlik tanımlayıcı etiketler, şişe/kap üzerinden kolayca ayrılacak türden olmamalı, kullanılan kalemler dayanıklı olmalıdır. (Islanmaya vb. nedenlerle yazının silinmesine neden olan türden olmamalıdır)
8. Parça alımı sırasında dokuların zedelenmesine sebep olabilecek aletler (stapler aleti gibi) dokudan çıkarılmalıdır.
9. Yukarıdaki işlemler, ameliyathanede steril olmayan hemşire veya sağlık memuru tarafından yapılır. Steril olmayan hemşire veya sağlık memuru, örneğin uygun kap ve yeterli solüsyonda bulunup bulunmadığının, kimlik ve materyal tanımlayıcı bilgilerinin örnek kabı üzerine yazılıp yazılmadığının kontrolünü yapmalıdır.
10. Otomasyon sisteminde test talebini steril olmayan hekim yapar. Steril olmayan hekim HBYS 'de ve basılı Patoloji İstem Formunda bulunan klinik öykü, fiziki bulguları, ön tanı, laboratuvar sonuçları ve önceki patoloji tanılarını dahil olmak üzere tüm alanları eksiksiz doldurmalıdır.
11. Örneklerin transferi örneğin büyüklüğüne göre pnömotik sistemden veya görevlendirilmiş yardımcı personel ile patoloji sekreterliğine teslim edilmek üzere yapılmalıdır.
12. Patoloji bölümü kayıt sekreteri tarafından üzerinde hasta ismi ve diğer kimlik tanımlayıcı bilgilerin olduğu örnek ile basılı ve HBYS Patoloji İstem Formu arasındaki isim ve diğer klinik bilgilerin uyumu doğrulanarak numunelerin kabulü yapılır.
13. Ameliyathanelerde mesai saatleri dışında ve acil ameliyatlarda olası karışıklıkları önlemek için nöbetçi / icapçı doktorlar, HBYS. istemi dışında, basılı patoloji istem kâğıdındaki ve spesimen kabındaki bilgileri kontrol ettikten sonra ameliyathaneden ayrılmalıdır.

2-AMELİYATHANEDEN GÖNDERİLEN FROZENLERİN ALINMASI VE TRANSFERİ:

Frozen; cerrahın ameliyat sırasında patoloji doktorundan konsültasyon istemesi işlemine verilen genel addır. Bu işleme “İntraoperatif konsültasyon”da denir. Frozen, ameliyat sırasında cerrahın karar verme sürecinde (ameliyatın şekline büyüklüğüne ve/ya da ameliyatın devam edip etmeyeceğine) en önemli etkenlerden biridir.

1. Hastadan alınan frozen (taze doku biyopsisi, organ ya da sitolojik materyal) kesinlikle **formaldehidsiz kapalı kaplarda**, istem kâğıdı (istem kâğıdında; ameliyat yapılan odanın telefon numarası, hastanın kimlik ve klinik bilgileri yer almalıdır) ile birlikte gönderilir.
2. Frozenda transfer ve yapılan işlemler acildir.
3. Yukarıda tariflenen transfer işlemlerine ilaveten frozen gönderilmeden önce patoloji doktor odasına telefonla bildirilmelidir. Eğer ulaşamaz ise patoloji sekreterliğine haber verilmelidir.
4. Bu materyaller acil imprint, dondurma, kesit alma, boyama ya da sitolojik santrifüj / boyama işlemleri sonrası patoloji doktorları tarafından değerlendirilir.
5. Sonuç, ameliyathaneden verilen telefon numarası ve diafon yolu ile direk olarak doktoruna bildirilir. Hastane otomasyon sistemine giriş işlemleri, sonradan yapılır.

3-ENDOSKOPİK BİYOPSİ ÖRNEKLERİNİN ALINMASI VE TRANSFERİ:

1. Endoskopik biyopsiler, içinde %10'luk tamponlu formaldehid çözeltisi bulunan ağzı kapaklı 10 ml ' lik flakon şişeler içine alınmalıdır.
2. Biyopsi şişesi içindeki %10'luk tamponlu formaldehid çözelti, alınan doku büyüklüğünün en az 10 katı miktarda olmalıdır.
3. Endoskopik biyopsiler, içinde %10'luk formaldehid çözelti bulunan ağzı kapaklı 10 ml ' lik flakon şişelerde, hasta yakınları tarafından transfer edilir.(Numunelerin hastane personeli tarafından ağzı kapaklı kutular içinde transferinin sağlanmasına yönelik çalışma başlatıldı.)
4. Biyopsi şişeleri üzerine, hastanın ismi, protokol numarası ve materyalin cinsini içeren etiket ve/veya bantlar yapıştırılmalıdır. Bu tür kimlik tanımlayıcı etiket veya bantlar, şişelerin üzerinden kolayca ayrılmayan, ıslanma vb. nedenlerle yazısında silinme olmayan türden olmalıdır.
5. Şişeler üzerindeki kimlik tanımlayıcı bilgiler ile istemdeki bilgilerin aynı olup olmadığı, materyal patolojiye gönderilmeden doktor veya bir yardımcı personel tarafından kontrol edilmeli bu kontrolden sonra transfer gerçekleştirilmelidir.
6. Klinikten alınan biyopsiler klinik personeli veya pnömatik sistemle gönderilir. Poliklinikten alınan endoskopik örnekler ise hasta veya yakınları tarafından transfer edilir (Numunelerin hastane personeli tarafından ağzı kapaklı kutular içinde transferinin sağlanmasına yönelik çalışma başlatıldı).
7. Biyopsi şişeleri üzerindeki hasta ismi ve diğer kimlik tanımlayıcı otomasyondaki istem formu arasındaki isim ve diğer bilgilerin uyumu Patoloji bölümü kayıt sekreteri tarafından doğrulanarak numunelerin kabulü yapılır.

4-POLİKLİNİKTEN GÖNDERİLEN KARACİĞER VE PROSTAT İĞNE BİYOPSİ ÖRNEKLERİNİN ALINMASI VE TRANSFERİ:

1. Poliklinikten gönderilen Karaciğer ve prostat iğne biyopsileri, içinde %10'luk tamponlu formaldehid çözeltisi bulunan ağzı kapaklı 10 ml ' lik flakon şişeler içine alınmalıdır.
2. Biyopsi şişesi içindeki %10'luk formaldehid çözelti, alınan doku büyüklüğünün en az 10 katı miktarda olmalıdır.
3. Örnekler konulduktan sonra kapların ağızları derhal kapatılmalı, örneklerin hava ile teması engellenmelidir.
4. Biyopsi şişeleri üzerine, hastanın ismi, protokol numarası ve materyalin cinsini ve alındığı lokalizasyonu içeren etiket ve/veya bantlar yapıştırılmalıdır.
5. Bu tür kimlik tanımlayıcı etiket veya bantlar, şişelerin üzerinden kolayca ayrılmayan, ıslanma vb. nedenlerle yazısında silinme olmayan türden olmalıdır.
6. Şişeler üzerindeki kimlik tanımlayıcı bilgiler ile istemdeki bilgilerin aynı olup olmadığı, materyal patolojiye gönderilmeden doktor veya bir yardımcı personel tarafından kontrol edilmeli bu kontrolden sonra transfer gerçekleştirilmelidir.
7. Patoloji bölümü kayıt sekreteri tarafından üzerinde hasta ismi ve diğer kimlik tanımlayıcı bilgilerin olduğu örnek ile HBYS. basılı ve Patoloji İstem Formu arasındaki kimlik ve klinik bilgilerin uyumu doğrulanarak numunelerin kabulü yapılır.
8. Klinikten alınan biyopsiler klinik personeli veya pnömatik sistemle transfer edilir.
9. Poliklinikten alınan biyopsiler ise hasta veya yakınları tarafından transfer edilir.(Numunelerin hastane personeli tarafından ağzı kapaklı kutular içinde transferinin sağlanmasına yönelik çalışma başlatıldı.)

5-ENDO US, CT VEYA USG EŞLİĞİNDE İNCE İĞNE ASPİRASYON SİTOLOJİLERİNİN ALINMASI VE TRANSFERİ:

1. Sitolojik materyallerin bir kısmı ya da tamamı uygun enjektör veya tüplere alınmalıdır.
2. Uygun enjektör veya tüplerin üzerine kimlik tanımlayıcılarının olduğu etiket yapıştırılmalıdır.
3. Enjektör veya tüpün üzerindeki kimlik tanımlayıcı etiketler, kolayca ayrılmayan (ıslanma vb. nedenlerle) ve yazısı silinmeyen türden olmalıdır.
4. Sitoloji materyalleri için önceden haber verilir ve planlama yapılır ise patoloji teknisyeni tarafından hasta başında hazırlanmış bulunan lamlara ince yayma tekniği ile yayılır.
5. Lamaların kırılıp dökülmesini önleyecek mapelere konur. Hastanın ismi kurşun kalem ile buzlu camlı kenara yazılır.
6. Doktoru/ hemşiresi HBYS'nde istemi yapar, hasta /hasta yakını ya da patoloji teknisyeni sitoloji materyali patoloji sekreterliğine ulaştırır. (Süreç iyileştirmek için merkezi biyopsi- sitoloji toplama birimi oluşturma çalışmaları başlatılmıştır.)
7. Patoloji bölümü kayıt sekreteri tarafından üzerinde hasta ismi ve diğer kimlik tanımlayıcı bilgilerin olduğu örnek ile HBYS. ve basılı Patoloji İstem Formu arasındaki kimlik ve klinik bilgilerin uyumu doğrulanarak numunelerin kabulü yapılır.

8. İnce iğne aspirasyon sitolojisi ile gönderilen materyaller çok kalın yayılmamalı, lamların rodaj kısmına bulaşmamalı ve uygun etiketle birlikte gönderilmelidir.
9. Sitolojik materyaller en kısa sürede (1 saat içinde) teslim edilmelidir. Bu süre içinde teslim edilemiyorsa +4 °C'de buzdolabında saklanmalıdır.

6-SERVİSTEN VE/VEYA GİRİŞİMSSEL İŞLEM POLİKLİNİKLERİNDEN

GÖNDERİLEN SİTOLOJİ MATERYALLERİN ALINMASI VE TRANSFERİ:

1. Sitoloji materyaller uygun enjektör veya tüplere alınmalıdır.
2. Uygun enjektör veya tüplerin üzerine kimlik tanımlayıcılarının olduğu etiket yapıştırılmalıdır.
3. Enjektör veya tüpün üzerindeki kimlik tanımlayıcı etiketler, kolayca ayrılmayan (ıslanma vb. nedenlerle)ve yazısı silinmeyen türden olmalıdır.
4. İnce iğne aspirasyon sitolojisi ile gönderilen materyaller çok kalın yayılmamalı, lamların rodaj kısmına bulaşmamalı ve uygun etiketle birlikte gönderilmelidir.
5. Kliniklerde servis postası tarafından, polikliniklerde ise hasta yakınları (poliklinik postası tarafında getirilmesi için çalışma başlatıldı.) tarafından en kısa sürede (1 saat içinde) teslim edilmelidir.
6. Bu süre içinde teslim edilemiyorsa +4 °C'de buzdolabında saklanmalıdır.
7. İdrar sitolojisi yukarıda belirtilen şartlarda, fakat daha hızlı (5 dakika) gönderilmesinin yanı sıra alkolle tespit edilip, edilmediği özellikle belirtilmelidir.
8. Servisten ve/veya girişimsel işlem polikliniklerinden gönderilen sitolojik örneklerin etiketlenmesi, test talepleri, bunların kontrolü ve transfer kuralları diğer biyopsi örneklerinin alınması ve gönderilmesi kuralları içinde geçerlidir.

7. KONSÜLTASYON İÇİN GÖNDERİLEN PARAFİN BLOKLAR VE/VEYA HAZIR CAMLARIN TRANSFERİ:

1. Konsültasyon için gönderilen parafin bloklar aşırı ısı ve ışıktan muhafazalı kutular içinde gönderilir.
2. Camlar oda ısısında gönderilir. Ancak kırılmayacak ve ışık almayacak kutular içinde transfer edilir.
3. Konsültasyon için gönderilen parafin bloklar ve camlar oda ısısında saklanabilir.

8. DİĞER HASTANELERDEN VE ÖZEL İŞLETMELERDEN GÖNDERİLEN NUMUNELERİN, SIVILAR VEYA SİTOLOJİ CAMLARININ TRANSFERİ:

Diğer hastanelerden ve özel işletmelerden gönderilen numuneler, sıvılar ve sitoloji camları alım kuralları yukarıda anlatılan hastanemiz ameliyathaneden gönderilen numunelerin alım kuralları ve servisten ve/veya girişimsel işlem polikliniklerinden gönderilen sitoloji materyalleri alım kuralları gibidir. HBYS'den girişi olmayan ve istem yapılmayan örneklerin patoloji kaydı yapılmamaktadır.

SİTOLOJİK MATERYALLER

1. Servikovajinal smear:

Servikal smear istem kağıdında olması gereken bilgiler:

- Örneğin alındığı lokalizasyonu belirtilmelidir (servikal, vajinal)
- Klinik öykü
- Hastanın yakınması,
- Varsa daha önceki tedavi,
- Son adet tarihi,
- Menstruel periodların düzeni,
 - İntrauterin araç varlığı,
- Kemoterapi/radyoterapi öyküsü, ne kadar süre önce olduğu,
- Daha önceki kolposkopi veya servikal biyopsi
- Daha önce saptanan anormal sitoloji ve tarihi

Konvansiyonel yaymaların laboratuvara göndermeden önce hazırlanışı:

- Smear örneği alınır alınmaz fiksasyon işlemi gerçekleştirilmelidir .
- Materyel %95' lik etil alkolde 15 dakika bekleterek veya etil alkol içeren spreyleyler ile fikse edilmelidir.
- Sprey ile fiksasyonda; smear sert bir zemine konulup, 25-30 cm uzaktan püskürtme işlemi gerçekleştirilmelidir. Smearin kurduğu görüldükten sonra, laboratuvara iletilecek kap içine yerleştirilmelidir.

2.VÜCUT SIVILARI:

İstem kağıdında olması gereken bilgiler:

- Klinik ön tanı ve öykü,
- Kanser, Tbc hikâyesi,
- Siroz, konjestif kalp yetmezliği vb dahili hastalıklar,
- Radyolojik bulgular,
- Sistemik herhangi bir hastalık varlığı,
- Dispne,
- Hemoptizi,
- Radyoterapi,
- Kullanılan ilaçlar, kemoterapiler,
 - Hormon terapileri,
 - Karsinojenlere maruziyet,
- Sigara kullanımı,
- Yakınlarda virütik hastalık,
- Açıklanamayan devamlı kilo kaybı,
- Meslek,
- Geçmişte anormal sitolojik tanı

EFÜZYON SIVILARI (PLEVRAL, PERİTONEAL, PERİKARDİYAL):

- Bu sıvılar alındıktan sonra sızdırmaz kapaklı ve temiz, şeffaf bir tüp içine alınarak gönderilmesi çok önemlidir. Alınan örnek en geç 3 saat içinde oda sıcaklığında laboratuvara gönderilebilecekse hiçbir şey ile karıştırmadan olduğu gibi gönderilir.
- Gönderme süresi 3 saatten çok olacak ise, buzdolabında +4 derecede 48 saate kadar bekletilebilir (en geç 12 saat içinde transferi uygundur)

BOS:

- Buzdolabında bekletilse dahi sitolize gideceği ve değerlendirilmesi güçleşeceği için, örnek alımı laboratuvarın çalıştığı saatler içinde planlanmalı ve alınır alınmaz en geç 1 saat içerisinde laboratuvara transferi sağlanmalıdır

D. PATOLOJİ BÖLÜMÜNDE TEST SONUÇLARINA ETKİ EDEN FAKTÖRLER:

1. Hasta kaynaklı faktörler,
2. Örnek-organ alınma işlemine bağlı faktörler,
3. Etiketleme-istem yapma ile ilgili faktörler,
4. Formaldehid yeterliliği ve buna bağlı faktörler (transfer kurallarına bakınız.)
5. Kayıt alma işleminden (sekreterlikte, makroskopide, frozen'da) kaynaklı faktörler,
6. Makroskopi süreci kaynaklı faktörler,
7. Sitoloji süreci kaynaklı faktörler,
8. Dokuların Takip İşlemi (Dokuların Cihazda, solüsyonlarla işlem görme süreçlerinde) kaynaklı faktörler.

100-150cc örnek kabı | 1500cc örnek kabı | 5000cc örnek kabı | biyopsi örnek kabı

F. PATOLOJİ BÖLÜMÜ ÖRNEK KABUL VE RET KRİTERLERİ:

1. PATOLOJİ BÖLÜMÜ ÖRNEK KABUL KRİTERLERİ:

1. PATOLOJİ BÖLÜMÜNDE POLİKLİNİK VE SERVİSTEN GELEN ÖRNEKLERİN KABUL KRİTERLERİ:

1. Poliklinikten gönderilen biyopsi materyalleri, doku hacminin en az 10 katı büyüklüğünde %10'luk tamponlu formaldehid çözeltisi içinde, ağzı kapalı şişe veya kaplarda olmalıdır.
2. Biyopsi şişelerinin üzerinde hastanın ismi, alınma lokalizasyonu ve hasta dosya numarası eksiksiz yazılı olmalıdır.
3. Biyopsi şişeleri hasta/hasta yakını tarafından bekletilmeden teslim edilmelidir.
4. Dokuların konulduğu kapların üzerindeki barkot/etiketleri kap üzerinden kolayca ayrılmayan, ıslanma vb. nedenlerle üzerinde silinme olmayan türden olmalıdır.
5. Sitolojik materyaller ise uygun enjektör veya tüplerde, etiketlenerek bölümümüze, servis postası, hasta/hasta yakını tarafından en kısa sürede (1 saat içinde) teslim edilmelidir.
6. Bu süre içinde teslim edilemiyorsa +4 °C'de buzdolabında saklanmalıdır.
8. İğne ince aspirasyon sitolojisi ile gönderilen materyaller çok kalın yayılmamalı, lamaların rodaj kısmına bulaşmamalı ve uygun etiketle birlikte gönderilmelidir.
9. Otomasyon sisteminde istem yapan doktor tarafından hastaya ait tanıya yardımcı klinik öykü ve fizik muayene bulguları, sonuçları, ön tanı, daha önceki patoloji tanıları, materyalin alınma lokalizasyonu belirtilmelidir.
10. Konsültasyon istemi yapılırken yukarıda belirttiğimiz ön tanı, vb. kriterlerinin yanında hastanın dış merkezdeki raporunun fotokopisi de eklenerek bölümümüze teslim edilmelidir
11. Ayrıca hastanemizde opere edilmeyen ve bölümümüzde incelenmesi istenilen operasyon materyalleri de hasta/hasta yakını tarafından ilgili poliklinikten istemi olmak kaydıyla, dış merkezdeki istem kâğıdı, materyal üzerinde hasta adı-soyadı ve alınma lokalizasyonu belirtilmiş olarak teslim edilmelidir.

2. PATOLOJİ BÖLÜMÜNDE AMELİYATHANEDEN GELEN ÖRNEKLERİN KABUL KRİTERLERİ:

1. Ameliyathaneden gönderilen materyaller doku hacminin en az 4 katı, tercihen 10 katı hacim büyüklüğünde %10'luk tamponlu

formaldehid çözültüsü içinde, ağzı geniş kapaklı kaplarda, istem kâğıdıyla birlikte ameliyathane postası tarafından bekletilmeden teslim edilmelidir.

2. Her materyale ait otomasyon programında ayrı bir istemin bulunması gereklidir. Materyale ait istem kâğıdında ve otomasyondan yapılan istemde hastaya ait ön tanımlar, klinik bulgular ve lokalizasyon belirtilmelidir.

3. Gelen materyal üzerinde (bulunduğu kabın üzerindeki etikette) hasta adı-soyadı, dosya numarası, gelen materyalin lokalizasyonu belirtilmelidir.

4. Acil konsültasyon (frozen) için bölüme ameliyat ekibinden bir kişi tarafından telefonla bilgi verilmelidir.

5. Frozen ağzı geniş kapaklı kaplarda **kesinlikle formaldehidsiz** gönderilmelidir.

6. Frozen için İstem kâğıdında hasta adı-soyadı, dosya numarasının yanı sıra ait ön tanımlar, bakılması istenilen kriterler, önceki patoloji tanısı, iletişim numarası yazılı olmalıdır.

7. Frozen ameliyathane postası tarafından teslim edilmelidir.

PATOLOJİ BÖLÜMÜ ÖRNEK RET KRİTERLERİ:

1. Materyallerde isim ve dosya numarası yazmaması,
2. Lokalizasyon belirtilmemesi,
3. A) Yetersiz% 10'luk tamponlu formaldehid içinde gönderilmesi,

B) Frozen istenen dokuya formaldehid konması,

4. Uygunsuz kaplarda gönderilmesi,
5. Otomasyon sisteminde istemin olmaması veya eksik olması (ön tanı, klinik bulgu, var ise önceki patoloji tanısı, vb.)
6. Materyal üzerinde yazan lokalizasyon ve tanı ile sistemdeki ve istem kâğıdındaki tanı ve lokalizasyon yerinin aynı olmaması,
7. Gönderilen materyalin içinde bulunduğu kabın kapağına sıkışmış olması,
8. Gönderilen kaplarda doku bulunmaması,
9. Sitolojik materyallerden 1 saatten fazla süre geçtikten sonra gönderildiğinde, idrar sitoloji ise alkolle tespit edilip, edilmediği belirtilmemişse, etiketi uygun değil ise, uygun olmayan bir kap ile gönderilmişse,
10. Sistemde hastaya ait bir ya da birden fazla istem yapılmasına rağmen materyalin bölüme bir saat içinde gelmemesi ret nedenidir.

G. PATOLOJİ BÖLÜMÜ PANİK TANILARI:

Patoloji Bölümünde klinik olarak öngörülmeyen ancak hastanın tedavi ve izlemine ciddi ve akut şekilde etkileyecek (tümör ön tanısı alan hastalarda saptanan tüberküloz, mantar gibi enfeksiyon hastalıkları ya da hastanın kontrole gelmesini gerektirmeyecek basit işlemler sırasında tesadüfen saptanan neoplaziler gibi) durumları kapsayan ve acil olarak klinik hekimine iletilmesi gereken tanıları panik değer olarak kabul etmiştir. Patoloji Bölümü panik tanı kriterleri aşağıda sıralanmıştır:

1. Klinik olarak benign bir lezyon olduğu düşünülen ancak patoloji tanısı premalign ya da malign olan olgular.

2. Klinik olarak malign olduğu düşünölen ve en kısa zamanda opere edilmesi gereken olgular.
3. Tümör ön tanısı alan ancak patoloji tanıları tüberküloz, mantar gibi enfeksiyon hastalığı olan olgular,
4. İnsidental olarak yakalanmış ancak patoloji tanısı preneoplastik ve/ veya neoplastik olan olgular, (hastanın kontrole gelmesini gerektirmeyecek basit işlemler sırasında tesadüfen saptanan neoplaziler gibi)
5. Lökositoklastik vaskülit,
6. Gebelik sonlandırılması kürtaj materyalinde villus veya trofoblast olmaması,
7. Endometrium küretajında yağ,
8. Plevra ve akciğer biyopsisinde başka organ parçası bulunması,
9. Frozen tanısı ile kalıcı kesit tanısı uyumsuzluğu,
10. İnce iğne aspirasyonu ilk tanısı ile son tanısı arasında uyumsuzluk,
11. Konsültasyon sonucunun orijinal tanıdan farklı olması,
12. İmmün yetmezlikli hastada BOS
13. BAL sıvısında bakteri,
14. Mantar viral inklüzyon
15. Kemik iliğı veya kalp kapağında bakteri
16. Böbrek biyopsisinde kresent görülmesi
17. kalp biyopsisinde mezotelyal hücre görülmesi
18. Kolon endoskopik polipektomi materyalinde yağ görülmesi
19. Transplant rejeksiyon

UYGULANAN BOYALAR

Laboratuvarda teknisyenler tarafından aşağıdaki boyama yöntemleri uygulanır.

- (1) **İmmünohistokimya Metodu:** İşlemler kesit aşamasından sonra immünohistokimya cihazında boyama işlemi gerçekleşir.
- (2) **Histokimya Metodu:** Histokimyasal boyanın özelliklerine göre hazır kitlerden manuel olarak yada toz ve solüsyonlardan hazırlanarak manuel olarak çalışılır.
- (3)**Hemotoksilen eozin boyama metodu:** Doku takip cihazından çıkartılan materyaller 56-62 C° bulunan doku gömme cihazı kaset haznesine konur. Materyale uygun büyüklükte basemold seçilerek 56-62 C° parafin haznesinde eriyen parafin ile kaplanır. Doku gömme cihazının soğutma kısmına konarak hazırlanan parafin bloğun, basemoldan ayrılması sağlanır.-14-16 C° 10-15 dk.soğutulan parafin bloklar mikrotom cihazında 4-6 mikronda kesilerek benmari su banyosuna atılır. Örnekler lam üzerine alınır.Alınan lamalar boyama sepetine dizilir.

Boyama sepetleri 56-62 C° etüv de 30-45 dk. bekletilerek deparafinizasyon işlemine başlanır. Boyama sepeti boyama cihazına verilerek aşağıdaki prosedür gerçekleştirilir.

1-ksilen	15 dk
2-ksilen	15 dk
3-%96 lık alkol	2 dk
4-%80 lik alkol	2 dk
5-%70 lik alkol	2 dk
6-yıkama	1 dk

7-hematoksilen	7 dk
8- yıkama	30 sn
9-amonyak	2 sn
10-yıkama	15 sn
11-asit alkol	2 sn
12-yıkama	15 sn
13-%96 lık alkol	45 sn
14-eozin	1-2 dk
15-%96 lık alkol	10 sn
16-%96 lık alkol	5 sn
17-kurutma	5 dk
18- kapama	2 dk

(4)sitoloji pap boyama: hazır olarak yayılmış tiroid ve smear yaymaları,ve yayılmadan gönderilen materyaller kontrol edilip kayıdı yapıldıktan sonra boyama cihazına verilerek aşağıdaki prosedüre göre boyanır.

1- %96 lık alkol	30 dk
2- Yıkama	30 sn
3- Hematoksilen	30 sn
4- Yıkama	30 sn
5- %96 lık alkol	1 dk
6- Orenge g	5 dk
7- %96 lık alkol	2 dk
8- EA50	3 dk
9- % 96 lık alkol	3 dk
10- Kurutma	5 dk
11- Kapama	2 dk

(5)sitoloji giemsa boyama : hazır olarak yayılmış tiroid ve smear yaymaları,ve yayılmadan gönderilen materyaller kontrol edilip kayıdı yapıldıktan sonra giemsa boyama ile manuel olarak boyanır.

1-may grumwald

2-yıkama

3-giemsa

4-yıkama

5-kurutma

6-kapama

H. PATOLOJİ BÖLÜMÜNDE TEST SONUÇLARININ VERİLMESİ:

Uzman doktor tarafından değerlendirilen lamalar makroskopi kâğıdına rapor edilerek, sisteme kaydedilmek üzere sekretere iletilir. Patoloji sekreteri sisteme yazdığı raporları iki nüsha

olarak basar, basılı raporlar son kontrolleri yapılmak üzere uzman doktora gelir. Uzman doktor tarafından tekrar gözden geçirilen raporlar, imzalanarak otomasyon sisteminden onaylanmış olur. Patoloji Kayıt Sekreteri tarafından, onaylanmış raporların bir nüshası ciltlenmek üzere arşive kaldırılır. Diğer nüsha ise poliklinik hastaları için hastanın kendisine veya birinci derece yakınlarına, servislerde yatmış/yatan hastalar için, ilgili bölümün personeline verilmek üzere dosyalanır.

SONUÇ VERME SÜRELERİ: Belirlenmiş süreler

- 1) Biyopsi sonuçları: 45 İş günü
- 2) Sitoloji sonuçları: 30 İş günü
- 3) İntraoperatif Frozen sonuçları: 20 Dakika içerisinde verilir.
- 4) Acil biyopsi – acil sitoloji sonuçları 10 İş günü

PATOLOJİ LABORATUVARI TEST SONUÇ VERME SÜRELERİ

TEST KODU	ÇALIŞILAN TESTLER	SONUÇ VERME SÜRESİ
	ACİL MATERYALLER	
	Aciliyeti bildirilen materyaller	10 iş günü
	Tümör vakaları	10 iş günü
	SİTOLOJİK MATERYALLER	
909.210	İmprint	30 iş günü
909.250	Filtre preparatı hazırlanması ve incelenmesi	30 iş günü
909.260	Hücre bloğu hazırlanması ve incelenmesi	30 iş günü
909.300	İnce iğne aspirasyonu sitolojisinin değerlendirilmesi	30 iş günü
909.330	Sıvı bazlı sitoloji	30 iş günü
909.340	Servikal veya vajinal sitoloji	30 iş günü
909.360	Vücut sıvıları ve eksfoliatif sitoloji	30 iş günü
	HİSTOPATOLOJİK İNCELEMELER	
	Birinci Düzey Histopatolojik İncelemeler	
909.410	Abortus	45 iş günü
909.430	Apse materyali	45 iş günü
909.440	Akciğer, transbronşial biyopsi	45 iş günü
909.450	Anevrizma, arterial/ventriküler	45 iş günü
909.460	Anüs, polipoid gelişme (Tag)	45 iş günü

909.470	Apendiks, insidental, asıl ameliyata ek	45 iş günü
909.480	Arter, aterom plağı	45 iş günü
909.490	Bartholin bezi kisti	45 iş günü
909.500	Bronkus, biyopsi	45 iş günü
909.510	Bursa/ synovial kist	45 iş günü
909.520	Burun mukozası, biyopsi	45 iş günü
909.530	Burun, sinüs polipleri inflammatuar	45 iş günü
909.540	Deri, punch/insizyonel/shave biyopsi	45 iş günü
909.550	Divertikul-özefagus/ince barsak	45 iş günü
909.560	Duodenum, biyopsi	45 iş günü
909.570	Dupuytren kontraktürü dokusu	45 iş günü
909.580	Eklem, gevşek cisim	45 iş günü
909.590	Endometrium, küretaj/biyopsi	45 iş günü
909.600	Endoserviks, küretaj/biyopsi	45 iş günü
909.605	Epididim kist eksizyonu	45 iş günü
909.610	Femur başı, kırık dışında	45 iş günü
909.620	Fissür/fistül	45 iş günü
909.630	Ganglion kisti	45 iş günü
909.640	Hematom	45 iş günü
909.650	Hemoroidler	45 iş günü
909.660	Herni kesesi, herhangi bir bölgede	45 iş günü
909.670	Hidroset kesesi	45 iş günü
909.680	İnce barsak, biyopsi	45 iş günü
909.690	İntervertebral disk	45 iş günü
909.700	Karpal tünel dokusu	45 iş günü
909.720	Kemik iliği biyopsisi, patoloji	45 iş günü
909.730	Kıkırdak, shaving	45 iş günü
909.740	Kolesteatoma	45 iş günü
909.750	Kolon, kolostomi stoması	45 iş günü

909.760	Kolon, biyopsi tek lokalizasyon	45 iş günü
909.770	Konjonktiva, biyopsi/pterygium	45 iş günü
909.780	Kornea	45 iş günü
909.790	Larinks, biyopsi	45 iş günü
909.800	Menisküs	45 iş günü
909.810	Mesane, biyopsi	45 iş günü
909.820	Mide, biyopsi tek lokalizasyon	45 iş günü
909.830	Mukosel, tükrük	45 iş günü
909.840	Nazofarinks/orofarinks, biyopsi	45 iş günü
909.850	Nöroma-morton/travmatik	45 iş günü
909.860	Özofagus, biyopsi	45 iş günü
909.870	Paratubal kistler (Morgagni hidati)	45 iş günü
909.880	Parmaklar, el / ayak, amputasyon, travmatik, iskemik	45 iş günü
909.885	Peyronie plak	45 iş günü
909.890	Pilonidal kist/sinüs	45 iş günü
909.900	Plasenta	45 iş günü
909.910	Plevra/perikard-biyopsi	45 iş günü
909.920	Polip, kolorektal	45 iş günü
909.930	Polip, mide/ince barsak	45 iş günü
909.940	Polip, servikal/endometrial	45 iş günü
909.950	Prostat, iğne biyopsisi	45 iş günü
909.960	Safra kesesi	45 iş günü
909.970	Sempatik ganglion	45 iş günü
909.980	Sinir, vagotomi ve benzeri girişim	45 iş günü
909.990	Sinüs, paranasal biyopsi	45 iş günü
910.000	Spermatozel	45 iş günü
910.010	Sünnet derisi	45 iş günü
910.030	Tendon/ tendon kılıfı, tümör dışı	45 iş günü
910.040	Testiküler apendiks	45 iş günü

910.050	Testis, kastrasyon	45 iş günü
910.060	Tonsil ve/veya adenoidler	45 iş günü
910.080	Trakea, biyopsi	45 iş günü
910.090	Trombüs veya embolus	45 iş günü
910.100	Tuba uterina, biyopsi ve sterilizasyon	45 iş günü
910.110	Üreter, biyopsi	45 iş günü
910.120	Üretra biyopsi	45 iş günü
910.121	Üretral divertikül eksizyonu	45 iş günü
910.130	Vajina, biyopsi	45 iş günü
910.150	Varikosel	45 iş günü
910.160	Vas deferens	45 iş günü
910.180	Ven, varis	45 iş günü
910.190	Yumuşak doku, debridman	45 iş günü
910.200	Yumuşak doku lipom eksizyonu veya biyopsi	45 iş günü
	İkinci Düzey Histopatolojik İncelemeler	
910.220	Ağız mukozası/gingiva biyopsi	45 iş günü
910.230	Apendiks, insidental dışında	45 iş günü
910.240	Arter, biyopsi	45 iş günü
910.250	Beyin meninksler, tümör rezeksiyonu dışında	45 iş günü
910.260	Böbrek, biyopsi iğne	45 iş günü
910.270	Deri, eksizyonel biyopsi 1-2 lezyon	45 iş günü
910.280	Dil, biyopsi	45 iş günü
910.290	Diş / odontojenik kist	45 iş günü
910.300	Dudak, biyopsi/wedge (Kama) rezeksiyonu	45 iş günü
910.310	Eklem, rezeksiyon	45 iş günü
910.320	Ekstremitte, amputasyon, travmatik	45 iş günü
910.325	Epididim rezeksiyonu	45 iş günü
910.330	Femur başı, kırık	45 iş günü
910.335	Hematosel eksizyonu	45 iş günü

910.340	Hipofiz tümörü	45 iş günü
910.350	Kalp kapakçığı	45 iş günü
910.360	Karaciğer, biyopsi iğne / Wedge (Kama)	45 iş günü
910.365	Kardiyak tümör rezeksiyonu	45 iş günü
910.370	Kas, biyopsi	45 iş günü
910.380	Kemik, ekzositoz	45 iş günü
910.390	Lenf düğümü, biyopsi	45 iş günü
910.400	Meme, biyopsi	45 iş günü
910.410	Meme/reduksiyon mamoplasti	45 iş günü
910.420	Myom (lar), myomektomi, uterus hariç	45 iş günü
910.430	Omentum, biyopsi	45 iş günü
910.431	Omentum rezeksiyonu	45 iş günü
910.440	Over, biyopsi/wedge (Kama) rezeksiyonu	45 iş günü
910.450	Over (+ /- Tuba), neoplastik değil	45 iş günü
910.460	Pankreas, biyopsi	45 iş günü
910.470	Paratiroid bezi	45 iş günü
910.480	Parmak el / ayak, amputasyon, travma dışı	45 iş günü
910.485	Penis rezeksiyonu parsiyel	45 iş günü
910.489	Peritoneal veya mezenterik tümör, kist rezeksiyonu	45 iş günü
910.490	Periton, biyopsi	45 iş günü
910.491	Prostat, iğne biyopsisi	45 iş günü
910.500	Prostat, TUR	45 iş günü
910.505	Plevral dekortikasyon	45 iş günü
910.508	Seminal vezikül,rezeksiyon	45 iş günü
910.510	Serviks, biyopsi	45 iş günü
910.520	Sinir, biyopsi	45 iş günü
910.530	Synovium	45 iş günü
910.540	Testis, biyopsi	45 iş günü
910.550	Testis, tümör /biyopsi/kastrasyon dışında	45 iş günü

910.560	Tiroglossal kanal/brankial yarı kisti	45 iş günü
910.570	Tuba uterina, ektopik gebelik	45 iş günü
910.580	Tükürük bezi, biyopsi	45 iş günü
910.590	Uterus, prolapsus için (+ /- Tuba ve overler)	45 iş günü
910.600	Üreter, rezeksiyon	45 iş günü
910.603	Üretra rezeksiyon	45 iş günü
910.610	Vulva/ labia, biyopsi	45 iş günü
910.620	Yumuşak doku basit eksz. lipom hariç	45 iş günü
	Üçüncü Düzey Histopatolojik İncelemeler	
910.640	Adrenal (Sürrenal), rezeksiyon	45 iş günü
910.650	Akciğer, kama biyopsisi	45 iş günü
910.660	Beyin/meninksler, tümör rezeksiyonu	45 iş günü
910.670	Beyin, biyopsi	45 iş günü
910.680	Böbrek, parsiyel/total nefrektomi	45 iş günü
910.690	Dalak	45 iş günü
910.695	Deri, eksizyonel biyopsi 3 ve üstü lezyon	45 iş günü
910.700	Göz, enükleasyon/evisserasyon	45 iş günü
910.710	İnce barsak, rezeksiyon, tümör dışında	45 iş günü
910.715	Kalp eksplantı	45 iş günü
910.720	Karaciğer, kısmi rezeksiyon	45 iş günü
910.721	Karaciğer eksplantı	45 iş günü
910.730	Kemik-biyopsi/ küretaj materyali	45 iş günü
910.740	Kemik fragmanları	45 iş günü
910.750	Kolon, segmental rezeksiyon, tümör dışı nedenle	45 iş günü
910.751	Kolon, biyopsi çoklu lokalizasyon	45 iş günü
910.760	Larinks, parsiyel/total rezeksiyon	45 iş günü
910.770	Lenf düğümleri, regional rezeksiyon (Diseksiyon)	45 iş günü
910.780	Mediasten, kitle	45 iş günü
910.790	Meme,parsiyel/basit rezeksiyon	45 iş günü

910.800	Mesane, TUR	45 iş günü
910.810	Mide, subtotal/total rezeksiyon, tümör dışı nedenle	45 iş günü
910.811	Mide, biyopsi çoklu lokalizasyon	45 iş günü
910.820	Myokard, biyopsi	45 iş günü
910.830	Odontojenik tümör	45 iş günü
910.840	Over, (+ /- Tuba), neoplastik	45 iş günü
910.845	Penis rezeksiyonu radikal	45 iş günü
910.851	Prostat, iğne biyopsisi	45 iş günü
910.860	Prostat, radikal rezeksiyon dışında	45 iş günü
910.861	Sentinel Lenf nodülü incelemesi	45 iş günü
910.870	Serviks, konizasyon	45 iş günü
910.871	Stereotaktik beyin biyopsisi	45 iş günü
910.880	Timus, tümör	45 iş günü
910.890	Tiroid, total/lobektomi	45 iş günü
910.900	Tükrük bezi (Tümör dahil)	45 iş günü
910.910	Uterus, (+ /- Adneksler), tümör ve prolapsus hariç	45 iş günü
	Dördüncü Düzey Histopatolojik İncelemeler	
910.930	Akciğer, total/lob/segment rezeksiyonu	45 iş günü
910.940	Ağız/Dil/tonsil-tümör içeren rezeksiyon	45 iş günü
910.950	Ekstremiteler, disartikülasyon	45 iş günü
910.951	Epilepsi ameliyatları materyali incelemesi	45 iş günü
910.960	Fetus, diseksiyonla inceleme	45 iş günü
910.965	Kalp-akciğer eksplantı	45 iş günü
910.961	Göz, eksentrasyon	45 iş günü
910.962	İnce barsak, tümör için rezeksiyon	45 iş günü
910.970	Kemik, rezeksiyon	45 iş günü
910.980	Kolon, total rezeksiyon	45 iş günü
910.990	Kolon, tümör için segmental rezeksiyon	45 iş günü
911.000	Larinks, parsiyel/total + boyun lenf nodları	45 iş günü

911.001	Lobektomi beyin	45 iş günü
911.005	Mandibulektomi/maksillektomi, her biri	45 iş günü
911.010	Meme, mastektomi + aksilla lenf nodları	45 iş günü
911.020	Mesane, parsiyel/total rezeksiyon	45 iş günü
911.030	Mide, tümör için subtotal/total rezeksiyon	45 iş günü
911.040	Özefagus, parsiyel/total rezeksiyon	45 iş günü
911.050	Pankreas, total/subtotal rezeksiyon	45 iş günü
911.060	Prostat, radikal rezeksiyon	45 iş günü
911.070	Testis, tümör	45 iş günü
911.080	Uterus, neoplastik (+/- Tubalar ve overler)	45 iş günü
911.090	Vulva, total/subtotal rezeksiyon	45 iş günü
911.100	Yumuşak doku tümörü, geniş rezeksiyon	45 iş günü
	OTOPSİ MATERYALLERİNİN İNCELENMESİ	45 iş günü
911.130	Otopsi, fetus	45 iş günü
	ÖZEL PATOLOJİK TETKİKLER	
911.150	Frozen İncelemesi	20 Dakika
911.160	Histokimyasal Boyamalar	45 iş günü
911.180	İmmünohistokimyasal İnceleme	45 iş günü
911.190	Hazır boyalı preperat ve/veya parafin blok	45 iş günü